

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Всеукраїнська наукова студентська конференція
«Міжнародне право в період
турбулентності міжнародних відносин»

25 жовтня 2024

м. Одеса

Друкується за наказом ректора Національного університету
«Одеська юридична академія» Олега ТОДОЩАКА
(наказ № 3178-44 від 08.10.2024 р.)

Відповідальний редактор

Аракелян Мінас Рамзесович – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного та європейського права, Заслужений юрист України.

Укладачі:

Бехруз Хашаматула Набійович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права.

Бугаєць Альона Сергіївна – асистент кафедри міжнародного та європейського права.

Гриб Анна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Дронов Владислав Юрійович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Форманюк Вікторія Василівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Слісаренко Анастасія Олександрівна – здобувачка вищої освіти 4 курсу факультету судового та міжнародного права.

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, які рекомендували матеріали до друку.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, м. Одеса, 65009, вул. Фонтанська дорога, 23. Тел. +38(048)719 8685

«Міжнародне право в період турбулентності міжнародних відносин» : студентська науково-практична конференція, 25 жовтня 2024 р., м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2024. 489 с.

© НУ «Одеська юридична академія», 2024

© Кафедра міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»

СЕКЦІЯ № 7

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В РЕАЛІЯХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Масловська Єлизавета Денисівна

здобувачка вищої освіти 4-го курсу

факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)

Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ЩОДО ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ

Відповідно до статті 1 Резолюції Генеральної Асамблеї ООН 3314 (1974), агресія визначається як використання збройної сили державою проти суверенітету, територіальної цілісності або політичної незалежності іншої держави [1]. Проте, незважаючи на чітке визначення, практична реалізація цього положення виявляється складною, оскільки міжнародні організації часто виявляються неготовими до оперативного реагування.

По-перше, міжнародні організації, такі як ООН, часто стикаються з бюрократичними перепонами та затримками у прийнятті рішень. Це пов'язано з необхідністю консенсусу серед держав-членів, що може затягувати процес реагування на кризу. Наприклад, у випадку з агресією Росії проти України, питання про введення санкцій чи військову допомогу ухвалювалося з великими труднощами, оскільки деякі країни мали свої інтереси, які заважали колективному рішення.

По-друге, існує проблема недосконалості механізмів збору та аналізу інформації про збройні конфлікти. Часто відсутня достовірна інформація про масштаби агресії та її наслідки, що ускладнює формулювання адекватних відповідей з боку міжнародної спільноти. Також важливо врахувати, що деякі

держави можуть використовувати дезінформацію для створення замішання і відволікання уваги від своїх дій.

По-третє, політична воля ключових гравців на міжнародній арені також грає важливу роль. Якщо постійні члени Ради Безпеки, такі як Росія чи Китай, мають свої стратегічні інтереси у підтримці агресора, це може призвести до блокування дій ООН. Така ситуація обмежує можливості для швидкого та ефективного реагування на агресію, що в свою чергу заважає забезпеченню міжнародної безпеки.

Римським Статутом передбачений перелік злочинів проти людяності та воєнних злочинів, зокрема велика кількість яких вчинялися РФ до України. Проте, Суд може здійснювати свою юрисдикцію лише стосовно злочинів, вчинених після набрання чинності цим Статутом для держави [2]. Отже, Суд міжнародного кримінального суду (Міжнародний кримінальний суд, МКС) стикається з проблемами юрисдикції та виконання своїх рішень, оскільки РФ не є стороною Римського статуту.

Міжнародні суди та трибунали, такі як Міжнародний суд ООН, мають важливу роль у вирішенні спірних питань між державами, проте їх рішення не завжди призводять до реальних змін у поведінці учасників конфлікту. Це особливо помітно в контексті справи «Україна проти Росії», порушеної в 2017 році.

У своєму запиті про застосування тимчасових заходів Україна просить Суд зобов'язати Російську Федерацію припинити порушення міжнародного права. Зокрема, Україна просить Суд зобов'язати Російську Федерацію [3]:

- ефективно контролювати свої кордони
- припинити постачання зброї в Україну;
- припинити підтримку незаконних збройних формувань, які завдають шкоди українському цивільному населенню;
- не допускати подальших актів етнічної дискримінації в окупованому Криму.

Міжнародний суд ООН в Гаазі зазначив, що РФ повинна утриматися від обмежень відносно Меджлісу кримськотатарського народу та поновити його діяльність. Також суд закликає забезпечити доступність освіти українською мовою у Криму.

Згодом Суд установив, що Росія порушила дані запобіжні заходи.

Цей випадок підкреслює значні виклики, з якими стикається міжнародне право в питаннях захисту прав людини та національних меншин. Незважаючи на чіткі рішення Міжнародного суду ООН, фактична реалізація цих рекомендацій часто залишається під загрозою через відсутність механізмів примусу та ефективних механізмів контролю за виконанням рішень.

Крім того, ситуація в Криму показує, як політичні інтереси держав можуть переважати над зобов'язаннями щодо дотримання міжнародного права. Ця проблема не є унікальною; в багатьох регіонах світу ми спостерігаємо подібні тенденції, де національні інтереси стають перешкодою для реалізації міжнародних зобов'язань.

Отже, проблема ефективності міжнародного права в контексті збройної агресії Російської Федерації проти України підкреслює серйозні недоліки в механізмах захисту прав і свобод держав та народів. Незважаючи на існування міжнародних норм, що забороняють агресію, реальність свідчить про обмежену здатність міжнародних інститутів забезпечувати їх дотримання.

Відсутність дієвих санкцій і механізмів примусу дозволяє агресорам продовжувати свої дії без серйозних наслідків. Це ставить під сумнів легітимність міжнародного права як інструмента для підтримання миру і безпеки. У зв'язку з цим, важливо не лише вдосконалити правову базу, але й створити ефективні механізми для реалізації рішень міжнародних судів, посилення дипломатичних ініціатив і колективних дій на глобальному рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Resolutions adopted by the General Assembly at its 29th session. Бібліотека імені Дага Гаммаршельда. URL : *29th Session (1974-1975) – UN General Assembly Resolutions Tables – Research Guides at United Nations Dag Hammarskjöld Library*

2. Римський Статут Міжнародного кримінального суду: чинне законодавство : Офіц. переклад. Київ: Алерта, 2024.

3. Коментар МЗС України у зв'язку з початком слухань у Міжнародному Суді ООН про застосування запобіжних заходів у справі Україна проти Російської Федерації. Міністерство закордонних справ України.

Ключові слова: ООН, Міжнародний Суд ООН, Рада Безпеки, Міжнародний кримінальний суд, Римський Статут.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» Федорова Тетяна Сергіївна.

Неменуца Дарія Вадимівна

здобувачка 1-го курсу магістратури

факультету цивільної та господарської юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»

ДОТРИМАННЯ МІЖНАРОДНОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНОЮ: ВИКЛИКИ МИРНОГО ТА ЗБРОЙНОГО ЧАСУ

В сучасному світі міжнародні зобов'язання грають важливу роль у формуванні відносин між державами. Для України яка прагне інтеграції до європейських і світових структур є надзвичайно важливим, особливо в умовах, що змінюються. Починаючи з 2014 року, Україна зіштовхнулася з новими викликами у вигляді збройного конфлікту, що ставить під загрозу не лише безпеку країни, але й її міжнародні зобов'язання.

ЩОДО ЗАБОРОНЕНИХ МЕТОДІВ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ.....	267
Собко Ростислав Олексійович	
ПРАВОВИЙ СТАТУС ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ ОСІБ У МІЖНАРОДНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ	
ПРАВИ.....	271
Соловей Вікторія Вікторівна	
УКРАЇНА ТА РИМСЬКИЙ СТАТУТ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ РАТИФІКАЦІЇ.....	275
Юрченко Дар'я Володимирівна	
ЩОДО ГУМАНІТАРНОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ росії ПРОТИ УКРАЇНИ.....	279
СЕКЦІЯ № 7. НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В РЕАЛІЯХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ.....	284
Масловська Єлизавета Денисівна	
ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ЩОДО ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ.....	284
Неменуша Дарія Вадимівна	
ДОТРИМАННЯ МІЖНАРОДНОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНОЮ: ВИКЛИКИ МИРНОГО ТА ЗБРОЙНОГО ЧАСУ.....	287
Решетило Яна Сергіївна	
КОНВЕНЦІЯ МОНТРЕ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РФ В УКРАЇНУ.....	292
СЕКЦІЯ № 8. ПРАВО МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ.....	297
Оглу Рані Володимирівна	
ПРАВОВА ОСНОВА СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ БЕЗ'ЯДЕРНИХ ЗОН.....	297
Путята Віталій Олегович	
ЕКОНОМІЧНІ САНКЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ.....	300
Разбітнов Євген Сергійович	
ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ ГІБРИДНИХ ВІЙН В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ.....	307
Соловей Анна Олегівна	
ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЩОДО ВСТАНОВЛЕННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	310
Тарасенко Марія Леонідівна	
РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ.....	314